

Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych



Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- przedstawienie poszczególnych okresów roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina;
- przybliżanie prawd wiary dotyczących życia wiecznego;
- kształtowanie postawy potrzeby modlitwy za zmarłych;
- przygotowanie do świadomego i aktywnego udziału w celebracji wydarzeń roku liturgicznego.



Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- zna datę liturgicznego wspomnienia wiernych zmarłych we wspólnocie Kościoła;
- przedstawia informacje dotyczące czyśćca i Kościoła cierpiącego;
- przytacza cytaty biblijny z lekcji;
- wyjaśnia znaczenie i wartość modlitwy za zmarłych;
- wyjaśnia, kiedy w Kościele można uzyskać odpust za zmarłych.



Pojęcia i postaci

wierni zmarli, Kościół cierpiący – czyściec, odpust, wypominki.



Wartości

wiara i zaufanie miłosierdziu Bożemu.



Metody i środki

praca z tekstem, miniwykład, praca z Pismem Świętym, praca z podręcznikiem, plakat przedstawiający św. Faustynę Kowalską (papierowy, powieszony na tablicy, lub multimedialny, np. wyświetlony na tablicy interaktywnej).



Propozycja realizacji



Modlitwa na rozpoczęcie

Duchu Święty, który oświecasz serca i umysły nasze, dodaj nam ochoty i zdolności, aby ta nauka była dla nas z pożytkiem doczesnym i wiecznym. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę znał naukę Kościoła dotyczącą wiernych zmarłych; będę potrafił wskazać fragmenty z Pisma Świętego mówiące o tajemnicy czyśćca; będę znał wartość modlitwy za zmarłych.

Metoda – praca z tekstem. Nauczyciel zapisuje temat lekcji na tablicy, a pod nim pytania z punktu „Messenger Boży”. Uczniowie notują w zeszytach.

Nauczyciel prowadzi rozmowę na podstawie wiadomości z poprzedniej lekcji. Przypomina, że uroczystość Wszystkich Świętych jest dniem szczególnie radosnym.

Nauczyciel lub wybrany uczeń odczytuje na głos tekst mikroopowiadania (zamieszczony w podręczniku).

– Dzisiaj święto – powiedziała mamie córka.

– Jakie święto, przecież dzisiaj jest 31 października? – odpowiedziała zaskoczona mama. – Święto jest dopiero jutro.

– Przecież dzisiaj jest Halloween – zdziwiła się córka. – Idę na zabawę. Mama lekko się uśmiechnęła.

– Na zabawę? – zapytała. – A co chcesz świętować?

Córka nie umiała dokładnie odpowiedzieć, więc mama dodała:

– Jesteś katoliczką. Wierzysz w Boga i chodzisz do kościoła, więc zachowuj się tak, jak przystało osobie wierzącej.

Po lekturze tekstu nauczyciel zadaje uczniom pytania dotyczące przeczytanego fragmentu:

- A. Co zdziwiło mamę?
- B. Co robią ludzie podczas Halloween?
- C. Co mogło znaczyć napomnienie matki?

Metoda – miniwykład. Każdy z nas przeżył doświadczenie śmierci bliższych lub dalszych osób – w rodzinie lub w sąsiedztwie. Jest to tajemnica, którą w pełni zrozumiemy, przekraczając bramy wieczności. Nie wszyscy jednak, którzy odeszli do wieczności, przebywają już w niebie. Mogą doświadczać stanu, który Kościół określa jako czyściec, inaczej Kościół cierpiący.

Wybrany lub chętny uczeń odczytuje na głos z podręcznika treść punktu „Kościół przypomina”.

Czyściec, często przedstawiany jako miejsce, jest raczej stanem. Kto umiera w stanie łaski Bożej (czyli pojednany z Bogiem i ludźmi), ale potrzebuje jeszcze oczyszczenia, zanim będzie mógł oglądać Boga twarzą w twarz, ten jest w czyśccu. YC 159

Metoda – praca z Pismem Świętym. Nauczyciel wyjaśnia, że wiedza, którą Kościół przekazuje wiernym, ma źródło w Biblii. Nauczyciel lub wybrany albo chętny uczeń czyta na głos fragment z Pisma Świętego (zamieszczony w podręczniku) – Mt 5, 21-26.

Nauczyciel zadaje uczniom pytania dotyczące przeczytanego fragmentu:

- A. O jakim grzechu mówi Pan Jezus?
- B. Czemu podlega ten, kto dopuści się zabójstwa?
- C. Z jakiego powodu Pan Jezus wymienia powody sądu nad człowiekiem?
- D. Co Jezus zaleca zrobić, gdy jeszcze żyjemy na tym świecie?
- E. Co się stanie, jeśli nie zdążymy z kimś się pojednać?
- F. Czym jest więzienie, o którym mówi Jezus?

Metoda – miniwykład cd. Nauczyciel wyjaśnia, że więzieniem jest czyściec. Przypomina, że po radosnej uroczystości Wszystkich Świętych Kościół 2 listopada wspomina wszystkich wiernych zmarłych. To czas zadumy i refleksji nad życiem. Przypominamy sobie o tych, których już nie ma między nami, odwiedzamy cmentarze i modlimy się za zmarłych. Z takim przeżywaniem tych świąt nie da się pogodzić „zabaw” związanych z Halloween, gdyż są sprzeczne z Ewangelią – nie wolno nam o tym zapominać.

Wiadomo, że nikt z nas nie jest doskonały. Mamy różne słabości, zdarzają się nam grzechy, za które musimy odpokutować. Jeśli ktoś umiera w stanie łaski uświęcającej, ale nadal nie odpokutował za popełnione grzechy, musi zostać oczyszczony. Ten stan duszy nazywamy czyścem. Dnia 2 listopada wspominamy wszystkich zmarłych, którzy znajdują się w takim stanie. Nie wiemy, kto już jest w niebie, a kto nie, więc polecamy miłosierdziu Bożemu wszystkich zmarłych. Modlimy się wtedy do Boga, aby pokutującym skrócić cierpienia czyścicowe i pozwolił przebywać w niebie. Dusze, które są w czyścicy, nazywamy Kościołem cierpiącym. Czyściec to „przedsionek nieba” i po oczyszczeniu dusza z pewnością wejdzie do królestwa Bożego.

Wielu ludzi żyje dziś tak, jakby stan czyścicy nie istniał. Jest to zasadniczy błąd. W Ewangelii Pan Jezus wzywa nas do tego, abyśmy żyli w zgodzie z ludźmi i Bogiem, byśmy, będąc w drodze, czyli należąc do Kościoła pielgrzymującego, żyli w stanie łaski uświęcającej i odpokutowali swoje winy. Jeśli tego nie uczynimy i w takim stanie zastanie nas przejście do wieczności, to czeka nas oczyszczenie czyścicowe. Zgodnie ze słowami Pana nikt nie wyjdzie stamtąd, dopóki nie zwróci ostatniego grosza, czyli dopóki do końca nie odpokutuje swoich win według Bożej sprawiedliwości.

Nauczyciel wskazuje na postać św. Faustyny Kowalskiej i wyjaśnia, że jest to święta Kościoła, która miała szczególne doświadczenia z duszami czyścicowymi. Nauczyciel lub wybrany albo chętny uczeń czyta na głos zamieszczony w podręczniku fragment z *Dzienniczka* siostry Faustyny.

Następnie nauczyciel objaśnia tekst, mówiąc, że możemy pomóc zmarłym w oczyszczeniu, ofiarowując w ich intencji Mszę Świętą, modlitwy, dobre uczynki bądź wyrzeczenia. Jest to być może jedna z najpiękniejszych form miłości bliźniego. Jeśli będąc tu na ziemi, szczerze i gorliwie będziemy otaczać modlitwą i ofiarą dusze czyścicowe (z rodziny lub nie), i jakaś dusza za sprawą miłosierdzia Bożego wyproszona w naszej modlitwie wejdzie do nieba, to jej wdzięczność wobec nas nie będzie znała granic. Ona, już jako święta w niebie, będzie w zamian modlić się za nas i wypraszać nam łaski potrzebne w życiu codziennym. Modląc się za dusze, zyskujemy świętych dla nieba i tym samym nowych orędowników. To najlepszy „biznes duchowy”, w jaki można zainwestować. Jest to zarazem realne przeżywanie tajemnicy świętych obcowania.

Pamiętając, że z każdym grzechem związane są wina i kara, musimy wiedzieć, że winę usuwa sakrament pokuty. Pozostaje jednak kara, którą jest czyściec. Można jednak skrócić okres kary, ofiarowując za kogoś odpust. Odpust zupełny to darowanie kary za grzech, w przypadku którego wina została nam już odpuszczona podczas spowiedzi. Jeśli spełnimy odpowiednie warunki, możemy uzyskać tę łaskę dla siebie lub dla jakiejś zmarłej osoby.

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel lub wybrany albo chętny uczeń czyta na głos zamieszczone w podręczniku informacje dotyczące uzyskania odpustu za zmarłych (punkt „Pamiętaj”). Następnie nauczyciel omawia z uczniami wszystkie warunki uzyskania odpustu za zmarłych.

Uczniowie najpierw ustnie, a następnie pisemnie w zeszytach, odpowiadają na pytania z punktu „Czy wiesz?”.

Alternatywnie: Uczniowie wykonują ćwiczenie z podręcznika.



Podsumowanie lekcji

Nauczyciel podsumowuje lekcję. Pomocne mogą być pytania:

- A. Jaka jest różnica między świętami obchodzonymi 1 i 2 listopada?
- B. Co to jest odpust zupełny?
- C. Po co jest czyściec?



Modlitwa na zakończenie

Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci. Niech odpoczywają w pokoju wiecznym. Amen.



Praca domowa

Z podręcznika.



Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – analiza tekstów literackich;
- wychowanie do życia w rodzinie – wartości i tradycje ważne w rodzinie, wspólne świętowanie, organizacja i przeżywanie wolnego czasu;
- język obcy nowożytny – słownictwo religijne (rok liturgiczny, wyrażanie uczuć).